

A MUNKÁ

IX. évfolyam. 33. szám.

Ára 24 fillér

Sálgótarján, 1931. augusztus hó 15

Történelmi idők...

Valahányszor arról esik a szó, hogy milyen nagy nyomorúságban vagyunk s ha eddig azt mondtuk, hogy az Ursten keze veri ezt a népet, úgy most megállapítható, hogy mind a két keze ránk nehezedik ezekben az időkben, de különösen ezekben az esztendőben mindannyiszor az jár az eszemben, hogy nemzetünk sorsában és történelmében még sem ez az állapot mondható a legsúlyosabbnak.

Mint olyan ember, aki a dolgokat úgy veszi, ahogy azok vannak s mint aki soha se azt nézi, hogy hányan van jobb dolga s hányan volt jobb sorsunk — hanem inkább azt, hogy hányan van még rosszabb helyzete s hányan voltunk még súlyosabb körülmények között — ilyenkor mindig azokra az időkre gondolok, amiket ez a mi népünk nem is olyan rég, csak a mi nagyapáink idején élt át.

Még pedig az 1848-as időkben.

Amikor ez a mi országunk először minden tételei törvényben biztosított jogától megfosztott. A korona ugyancsak mint most lekerült az országról és a király fejéről s a magára maradt nemzet nemcsak ilyen trianoni határok zártak körül, de a határok mindenütt lángokba is borultak és az Észak, Dél, Kelet és Nyugat német, horvát, szerb, oláh és tót, a véres fegyverét egyetlen szívnél irányította: a magyaré. Elszigetelve minden külső segítségtől, akár kölcsön, akár hadi segítség lehetett volna az, igazán egészen magára maradt a magyar a bécsi kamarilla által felszított nemcsak gazdasági, de véresem vére is menő nagy küzdelemben és megindult háborúban. — Ha valamikor, ezekben az időkben meglehetett minden emberi értelemben vett ok arra,

hogy inába szálljon mindenkinek a bátorság és megadja magát sorsának, az elkerülhetetlenül rászakadt végzetnek, mert hisz se pénz, se katona, se nemzetgazdász, se hadvezér még a látóhatáron se volt.

Ennyire mi mégsem vagyunk, ha még olyan súlyos is a helyzet és még olyan rettentő is a nyomor, amelynek zátonyára rákerült gazdasági szempontból és politikailag nemzetünk és kis országunk hajója. S bár ezerszer igaz, hogy „nem kellene ezeknek sem így lenni”, s hatán kisebb zökkenővel is megúszhattuk volna, — azonban minden életnehezéssel ellenére is meg kell állapítanunk, hogy korántsem vagyunk még a legrosszabbul, — minden csonkaságunk állapotának közepette is.

Nagyapáink sorsától még messze vagyunk. — Akik azonban még abban a teljesen lehetetlen állapotban is nemcsak hogy megállták helyüket és a lehetetlent megvalósították, megfordítván a Végzet kerekének fölöttük járását, hanem alig egy esztendő alatt még arra is képesek voltak, hogy egész új történelmi ösvényt törtek nemzetünk számára, ami csak azért nem várt igazi történelemmé, — mert mint Heine mondotta, — a „baromi nyers erővel hiába álltak szemben a hősök,” — az orosz invázióban.

Nagyapáink nemzedékének ennek az önmagában soha el nem muló dicsőségű teljesítményénél mindenestre fontos az, hogy olyan vezérük volt s olyan vezérgárda nőtt ki a földből, a semmiből, amely a nemzet szunnyadó erkölcsi és fizikai energiáit nemcsak hogy elő tudta hívni és aktuálissá tudta tenni, hanem annak az érvényesítéséhez is kiváltságosan értett.

Vezérekben hiány ma sincs. A helyén van mind, akit helyére állított történelmünk Szelleme és se invenció se kezdeményezés s maga a cselekvés se hiányzik részükről.

Azonban mi lett volna Kossuth politikai lángelméjéből, Görgey hadvezéri zsenijéből, ha holmi fafejű és halszemű nemzedék fiai közt élnek?

A mai időkben is a népfajszy minősége dönti el sorsunkat. Ebbe beletartozik a szegény ügy, mint a gazdag, a dolgozó ügy, mint a dolgozó nem kényszerülő, a munkás ügy, mint a zászlósor! — Hogy kiki a maga helyén megérti-e úgy mint a nagyapák, a jelen történelmi idők parancsait és tudja-e kötelességét teljesíteni úgy, amint amint azt a jövő méhében szunnyadó újabb 1000 esztendő megkívánja.

S ha azt akarjuk, hogy a

nagyapáinké mellett megásott sírunk majd ki ne vessen magából, — akkor ezekben a komoly időkben mindent mit a sors ránk mér — vállalunk és mindent amit erőnk elbírt megteszünk, — tudván, hogy a jelen napok terhei csak előpróbák, csak izelitők, csak előkészítések arra a nagy erőfeszítésre, amelynek célja és eredménye a szabad magyar Haza ezeréves dicsőségének a helyreállítására lesz amit inkább mi valósítsunk meg, mint a mi unokáink.

Az bizonyos, hogy sok könynek kell így hullani még, sok gond terhének vállunkra nehezülnie és egyenkint sok keserű poharat kell ürítenünk még — ennek a meny nyisége is attól függ azonban, hogy milyen ez a generáció, ez a mai nemzedék: fent úgy, mint lent.

Dr. Cs.

A magunk erejével.

Brüning német kancellár kedden este a rádió hanghullámain szökött a világ lelkiismeretéhez. Megszólaltatta a békülékenység, a kiengesztelődés szellemét. De azt is megértette nemzetével, hogyha a várva-várt külső segítség elmaradna, úgy a német népnek egy hatalmas erőfeszítéssel és összefogással a maga erejére támaszkodva kell megtalálnia a kibontakozás nehéz útját. Mindaz, amit Brüning a német nemzet elé tárt, nálunk is megzavart és követendő. Magyarország is súlyos pénzügyi válság napjait éli, amelyet majdnem ugyanazok az okok idéztek elő, mint amelyek a német pénzügyi krízist kiélezték. A külföldi, rövidlejáratú hitelek visszavonása, a nemzetközi tőke elzárkózása, a valuta védelmének legfőbb parancsa következtében lecsökkentett pénzforgalom és az erre való tekintettel elrendelt pénzforgalmi korlátozások: ezek az okok Magyarországon is soha még nem élt feszültséget és a gazdasági élet fennakadását hozták magukkal. Mi is várjuk, miként a német birodalom, a nemzetközi pénzügyi segítségét. Meg van a reményünk, hogy ez a segítség a kincstárjegykölcsön alakjában meg is fog érkezni. A legtöbb nemzetközi pénzügyiakkal az erre vonatkozó meg-

állapodás már létre is jött és bizvást remélhető, hogy azokkal a bankcsoportokkal is, meg lesz a megégyezés, amelyek most még különböző okokból húzódoznak. Egy dolog bizonyos: hogy e gyors segély minden sürgőssége mellett sem fogunk olyan politikai vagy egyéb kikötéseket vállalni, amelyek nemzeti önérzetünket és végső nagy céljainkat csorbíthatnák.

Ha ezt a kölcsönt megkapjuk, úgy a nehézségek legnagyobb részét el tudjuk vele hárítani. A fontkölcsön arra fogja képesíteni a Nemzeti Bankot, hogy a hitelezésben rejlő feladatát bővebben teljesíthesse és a pénzforgalmi eszközöknek ehhez szükséges szaporítását a nagyobb érdekezet birtokában a valuta teljes védelme mellett keresztülvihesse. E szaporítás a pénzforgalmi eszközöknek lehetővé fogja tenni a mostani korlátozások teljes megszüntetését és ezzel a normális gazdasági forgalomra való visszatérést.

Lehetséges azonban, hogy a kincstárjegykölcsön elnyerése még huzamosabb időt fog igénybe venni és gazdasági életünk folytonosságát addig is minden eszközzel és erővel biztosítanunk kell. Egyelőre fel kell tehát készülnünk arra, hogy

„A MUNKA” TÁRCÁJA

Egy ősjogász naplójából.

Írta: Tóth Mátyás dr.

Megkopott indexemben tíz lehallgatott félv hallgatott. De hogy ebből mennyit hallgattam le és mennyit nem, arról igazán jobb hallgatnom. Már régen doktor utriusque lehetnék — hacsak férfiak volnának a világon. De nők is vannak. Még hozzá szépek, kedvesek. Ez a baj kérem. Ezért nem vagyok én még csak doktor politican sem. És beláthatatlan időn belül nem is leszek. Amíg vagy én eem kellek a nőknek, vagy ők nem kellenek nekem. De lehetséges volna ez? Egyelőre nem tudom elképzelni.

Szégnyenlem bevallani, hogy immár tizenharmadszor vagyok kiírva az első alapvizsgára. Nem tehetek róla, de pont a vizsga idejére most is találkat adtam egy kis lánynak. Nem lehet kétséges senki előtt, hogy egy gentleman megtartja a szavát és inkább óhajt egy fiatal lánykával négy szemközt eldiskurálni, mint egy nagybajuszu, zord professzorral. És ha tizenkétszer nem, majd éppen tizenharmadszor lesz szerencsém.

Ma lesz az első találkám az anygallal. Mert igazi anygal. Vagy legalább is lesz, ha meghal. Ezt én mondom, aki

már jó egy néhány lánynak megjövendellem ezt a kariert. És hogy nem vagyok elfogult, az alábbi történetkéből mindnyájan, elhiszik nekem.

Ugy kezdődött a dolog, hogy a melegebb napok beálltával, minden tavasszal hónom alá csaptam a Római jog Intitutióának még megmaradt lapjait. Körülbelül a felét. Azért csak a felét, mert többször csaptam a földhöz, mint a hónom alá. Egy ilyen leegyszerűsített példánnyal nyakamba vettem a Húvösvölgyet. Nem sokáig hordtam, mert egy szép napon felfedeztem egy bájos cukrázdát. Kolumbusz Kristóf nem örült meg annyira Amerika felfedezésének, mint én a fáradt vándor annyi tudománnyal a hónom alatt, amelyből már egy kis ujjnyit sikerült is bevennem. De az is elpárolgott záróráig a cukrázdában. Összesen kilenc kilót és tizenegy pohár vizet fogyasztottam ez alatt. Láttam ugyan, hogy a tulajdonos nincsen töleim elragadtatva, de én annál inkább el voltam a kisasszonyától. Minden napos vendég lettem. A menü egy volt. A kisasszony már szó nélkül elémrakott kilenc kilót és tizenegy pohár vizet. Még jó, hogy azó nélkül, mert közelében csakhamar szólni se tudtam. Mert a figyelme teljes rokonszenvem kiérdemelte, ami borrválót helyett tűzes pillantásokat jelentett számra. De a tavasz ébredésének csakhamar vége szakadt. Közölte ve-

lem a kisasszony, hogy vidéken lakó szüleihez haza kell utaznia. Vigasztalhatatlan voltam. Elkeseredésemben egy pohár sört rendeltem. Szerencse, hogy cukrázdában nem lehet kapni, mert kifizetni úgy sem tudtam volna. Így a két szerencsétlenség közül csak az egyik maradt. Az is éppen elég volt. Elhatároztam, hogy soha többé nem jövök ide. Természetes, hogy másnap újra megjelentem. Elhozott a kegyelet.

Tejes kávét parancsol az ur — szökött egy muzsikáló hang, pont bele az álmodozásomba. Kellemetlenül érintett a kérdés, már azért is, mert a tejeskávét szívesen megittam volna. Később teljes objektivitással állapítom meg, hogy csak ezért. Mert az új kisasszonyra még ezután a szokatlan kérdés után sem tudtam haragudni.

Elhatároztam, hogy szerelmes nem leszek bele — az első napon. Ennyi hüszéggel tartozom a régi kisasszonynak. Elszomorodtam. Mikor érem el ismét, hogy a porcióm szó nélkül az asztalra kerül. Azért szó nélkül, mert előre éreztem, hogy az új kisasszony közelében sem bírok szólni. Ne csodálkozzék a jövővélesem senki, mert nekem vannak ilyen biztosra vett előérzeteim. Másnap már beszélő viszonyba kerülünk. Most már tudja — tanítottam, — hogy napi porcióm kilenc kilót és tizenegy pohár vizet

és elárulom Magának, hogy a régi kisasszonytól, ha záróráig maradtam és haza is kísértem, bucsuzáskor kijárt egy csók is.

Ez ugyan nem volt igaz. De a cél érdekében ez a kis föllentés nem okozott lelkiismeret furdalást. De annál jobban megalkolltam érte. Mert ettől kezdve szívesebben állt szóba a feljé szintén nehéz sóhajokat röpítő, naponként bejáró, borotváltalan friss ismerőssel. Cselekednem kellett. Elpanaszoltam súlyos helyzetemet néhány barátomnak. Megkértem őket, hogy egy éjszaka jöjjenek a cukrázda közelébe a bokrokig. Tegyenek úgy, mintha be lennének csipve, először megjegyzésekkel kellemetlenkedjenek, majd lépjenek fel támadón és én egy egész nyárig tartó örök szerelmem ellen. És aztán majd megjelennek, mint félelem és gáncs nélküli lovag és megvédem hölgyemet. Gáncs nélküli ugyan nem voltam, mert egyszerűen úgy el gáncsoltak, hogy az oldalbordám is majd eltört. De még nem tartunk ott.

Egy holdtalan júniusi éjszakán újra felajánlottam Évikének, — mert úgy hívták, hogy hazakisérem. Nem, nem — utasított vissza. Megbánja — mondtam én az előre megbeszélési támadásra gondolva, de Évike egyedül lépett ki az éjszakába. Barátaim és én akcióbba léptünk. Bősen jobbra, balra vagdalkoztam. Egyik barátomat jó kupán találhattam, mert valami

a külső segítség megérkezéséig is a magunk eszközzeivel, belső tökénekkel és pénzünkkel gazdálkodjunk, mintha nem is volna kilátásunk arra, hogy a kölcsönt valamikor megkapjuk. Bizonyos, hogy ehhez erőfeszítéshez, a gazdasági erők teljes latbavetéséhez van szükség. A kormány a 33-as parlamenti bizottsággal együtt működve meg fogja tenni azokat az intézkedéseket, amelyek a gazdasági élet működését fogják lehetővé tenni és körülbástyázní.

Hogy ez az időszak áldozatos és küzdelmes lesz, az iránt ne ringassuk

magunkat csálóka reményekben. Az a bizonyos névtelen adófizelő ismét ott áll a válságfront legveszélyeztetettebb pontján. Nagy öntelgyelem, ideg munka, áldozatkészség és mély hazafiság viheti csak ezt a küzdő sereget diadalra. De a magyar közönség józanága és legyelmzettisége ezt a nagy erőpróbát bizonyára meg fogja állani és gazdasági alapjainkat rendületlenül át fogjuk menteni addig is, amíg a külföldi kölcsön a várva-várt segítséget meg fogja hozni. Magunkra hagyva is lesz erőnk ahhoz, hogy dacoljunk a világhátráltatás elleneséges hatalmaival.

Tizenöt év eredménye.

Irt: Keller Lajos

Tizenöt éve immár annak, hogy a nemzet vezető egyéniségei gróf Apponyi Albert elnöklété alatt megalapították az az Országos Stefániai Szövetséget az anyák és csecsemők védelmére. Azóta pedig 13 év múlt el, hogy Ugron Gábor akkori belügyminiszter javaslatára a m. kir. kormány az anya- és csecsemővédelmet állami feladatnak minősítette s annak megszervezésével és végrehajtásával az Országos Stefániai Szövetséget bízta meg. Ha Szövetségünk elmúlt 15 évének történetén végig pillantunk és látjuk e 15 esztendőnek mozgalmát, a nemzet élére is döntő befolyással bíró katasztrófáit és küzdelmeit és látjuk ez évek munkaterjedelmét, nyugodt önértékeléssel állapíthatjuk meg, hogy az Országos Stefániai Szövetség hivatása magaslatán állva, a nemzet beléje helyezte bizalmának igyekezett mindenben megfelelni. Amit 15 év alatt el lehetett érni, azt elérte és bebizonyította, hogy alapítóinak bölcs elgondolásai helyesek voltak: a magyar anya és csecsemővédelem munkarendszere bevált és az ahhoz fűzött remények beteljesedtek.

Jól tudjuk, hogy Csonka-Magyarországon csaknem minden munka kezdetét tulajdonképpen az összeomlás és a bolsevizmus bukása utáni essztendőktől, az 1920. évtől kell számítani. Így Szövetségünk 15 éves múltja ellenére, tulajdonképpen csak 10 esztendő munkájának tekinthetjük a mostanig elért eredményeket, mert ami az 1920. évet megelőző esztendők alatt épült az anya- és csecsemővédelem terén, azt ugyiszólván mind lerombolta, megsemmisítette és szétszaggatta az összeomlás és Trianon.

Az Országos Stefániai Szövetség az elmúlt 15 esztendő alatt tervszerűen, az alapításkor lefektetett elvekhez hűen, rendszeres munkával igyekezett kiépíteni azt az országos szervezetet, amelyben az állam, a helyi autonómiák és az egész magyar társadalom a legszervesebb munkaközösségben küzd nemzetünk legnagyobb veszedelemé: a nagyarányú csecsemőhalálozás ellen.

Ha Szövetségünk 15 éves jelentésébe betekintünk, a statisztika száraz, de megdönthetetlen adatai nemcsak a végzett munka eredményeit tárják elénk,

szarvasmarhát is emlegetett. Biztos csillogásokat láthatott szegény, hogy éppen a szarvasmarha jutott eszébe. De ő se maradt adósom. Ő volt az, aki a félelem és gáncsnélküli jelzők közül a gáncsnélkülit törölte. Barátain komolyan vették a tréfát, egy kicsit meg is hőkentem, csak mikor láttam, hogy Évike hozzám, támadó meg elmenekülnek, jött vissza a bátorságom. Annnyira bátor lettem, hogy egy csókot is reszkiroztam az Évike remegő kezére. Nem huzta el. Megreszkíroztam a másikat. És így tovább. Csodálattal nézett rám, mint akinek az életét köszönheti. Felszedtük a „Római jog titkát” lapjait, amellyel különös élvizsgáló védekeztem. Csak a bevezetés marad meg belőle. De hátha pont azt kérdezik a vizsgán. Sohasem lehet tudni.

Igazán nem sajnáltam. Évike olyan búbajosán mosolygott rám. Most már maga kért, hogy kisérjem haza. Nem fél tőlem — kérdeztem, mert a kapualji bucsuzót nem engedhetem el.

És ha én már itt megadom — mosolygott hamiskán és már nyújtotta is meggyapros ajkát.

Valahol egy csalogány dalolt pajkos dalokat bolondos ifjú tavaszról. Így történt, hogy hiába várt a római jog tudós professzor, mert azon a délelőttjén a nagy boldogságban az alapvizsgáról bizony én ismét megelégedtem.

hanem sejtetni engedik azt a nagy küzdelmet is, amelyet Szövetségünk a szervezet továbbépítése, tehát újabb intézmények létesítése mellett az intézményekben végzett munka intenzitásának, mélységének és az adott viszonyokhoz való alkalmazkodásának szempontjából is kifejtett.

Az országos szervezet intézményeinek fejlődését az alábbi számok tüntetik fel:

1920-ban működött 17 fiókszövetség, 1 tejkonyha, 117 védőnő, 1930-ban pedig működött 169 fiókszövetség, 218 védőintézet, 36 tejkonyha, 8 anyanőthón, 24 bölcsőde és napköziotthon, 2 gyermekotthon, 394 orvos, 564 védőnő és 89 gondozónő.

Sajnos a szép fejlődés, melyet az állam, a helyi hatóságok és az egész magyar társadalom lelkes áldozatkészségével biztosítani tudtunk, az utóbbi években a kormány által nyújtott hozzájárulás mérvének sztagnálása következtében ellanyhult.

A kiépítésben, addig, míg az állam a továbbépítésre megfelelő támogatást nyújtott, a legnagyobb súlyt arra helyeztük, hogy az anya- és csecsemővédelem alapját kitevő nyílt védelmi munkát építsük ki az ország minél nagyobb területén. Az építés munkáját a lélekszám figyelembevételével felülről lefelé haladó irányba folytattuk le és eddig általában a 10.000 lélekszámú községekig bejárólág végeztük el. Emellett azonban kísérletképpen több kisebb, helyenként 1—2.000 lélekszámmal bíró községet is beszeresztünk. A legkisebb eredményt (12.63%-os javulás) a 10—15.000 lélekszámú községeknek tudtuk elérni. De ha a statisztika népmozgalmi adatait vizsgáljuk, azt látjuk, hogy e községek csoportjában a legnagyobb az általános halálozás is, és csecsemőhalálozásuk megközelíti a leghanyagolabb falusi és tanyai területek csecsemőhalálozását.

Ezek azok a területek, amelyek az egy csoportban többen élnek minden hátrányát érzik, a nagyvárosok egészségügyi berendezéseinek előnyei nélkül és emellett a gyéren lakott falusi területeknek csak a hátrányai mutatkoznak bennünk azok előnyei nélkül. Ezért volt a munkaterületeken legnehezebb eredményeket elérni. A statisztika adatai igaz-

olják azonban azt is, hogy lassú, kitarló, következetes munkával itt is el lehet a kellő eredményeket érni.

A legjobb eredményeket a gyéren lakott falusi területeken értük el, ahol a csecsemőhalálozás, különösen a tanyai területeken, országos viszonylatban még ma is a legnagyobb. Ez eredmény kétséget kizáróan igazolja, hogy helyes Szövetségünk azon elgondolása, mely szerint, ahol a csecsemőhalálozás a legnagyobb, ott kell rendszerben dolgozva, leghamarabb érhetünk el jó eredményeket. Megállapításaink szerint a magyarországi nagyarányú csecsemőhalálozás legfőbb oka az anyák tudatlansága: így tehát ha megtanítjuk anyáinkat a helyes csecsemőtáplálás és gondozás tudnivalóira, azonnal jelentkeznek ennek eredményei a csecsemőhalálozás csökkenésében. Ez oktató, nevelő munkának legjobb hatása leginkább a falusi és tanyai területek népénél tapasztalható.

Az anya- és csecsemővédelem munkájával szemben sokan szeretik hangoztatni, mint állítólag különösen a kisebb lélekszámú községek részére alkalmasabb védelmi rendszert: az. u. n. általános egészségvédelmi rendszert, a családgondozással kapcsolatban.

Az anya- és csecsemővédelem munkaterületén az összes népbetegségek ellen kell küzdenünk és miután küzdünk is, általános egészségvédelmet gyakorolunk az anyák, csecsemők és kisdetek érdekében.

Az eddig szerzett tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a ma már működő 220 védőintézet felül, amelyeknek munkaterületén az országnak mintegy 4 millió lakosa lakik, még kb. 400 anya- és csecsemővédő intézetet kellene felállítanunk, hogy az anya- és csecsemővédelem áldásai kiterjedjenek az utolsó tanyai házra is. Ha tehát évente mintegy 75 új védőintézetet állítanánk fel, 5—6 év alatt beszerezhetnénk az egész ország területén a nyílt anya- és csecsemővédelmet. Egy védőintézet mintegy 3.000 pengő összköltséget igényel, tehát ha az állam évente csak 20.000 pengőt adna az anya- és csecsemővédelem továbbépítésére, ismételnék, 5—6 év alatt anya- és csecsemővédelmi szempontból az egész ország be volna szervezve. Az intézmények fenntartása sem okozna különösebb gondot, annak a nagy áldozatkészségnek és egyszerűségnek következtében, amely az anya- és csecsemővédelmi munka iránt az egész ország társadalma részéről megnyilvánul.

Szövetségeink tapasztalatai azt mutatják, hogy azokon a területeken ahol az anya- és csecsemővédelem alapját képező nyílt védelmi munkát beszeresztük, a védelmi munka eredményének hatására egy-két év alatt nemcsak a hatóságok, de az egész helyi társadalom tudatára ébred az anya- és csecsemővédelem nagy fontosságának, átérzi saját felfogott önértékéből e munka továbbépítésének a szükségességét és messzemenő áldozatokra készek az anya- és csecsemővédelem intézményes továbbépítése érdekében.

A városi tudóbeteggondozó intézet működése 1928. december 1-től 1930. december 31-ig.

Irt: Dr. Brunowazky Loránd orvos, az intézet vezetője.

Városunk tudóbeteggondozó intézete az alapításától kezdve arra törekedett, hogy ne csak a szorosan vett betegség megelőző munkát fejtse ki, hanem az orvosi kezelést és gyógyszerellátást terén folyamatosan szorulókat a legújabb elvek szerint gyógykezelje is és a társadalmi egyesületek révén a szegény tudóbetegket ételmezési, ruházati, tüzelőszerek segélyben is részesítse.

A tudóbeteggondozó szükségességét annak látogatottsága, a bizalmat amellyel iránta viseltetnek annak eredményes munkája bizonyítja. Működésünk kezdete óta 2887 egyén kereste fel intézetünket, tanácsadás, gyógykezelés céljából. A gondozónői látogatások száma a 6000-et meghaladja, úgy hogy nincsen család, amelynél a gondozónői látogatást nem tett volna. Természetesen a gümőkórosoknak bizonyult egyének családjánál, akik az intézetnél törzskönyveztettek ismételt látogatást és az óvintézkedések betartását ellenőrizte. Közel három éven működésünk eredményeképpen 600 kórról van azon gümőkórral fertőzött egyén-

száma, akikről pontos adataink vannak. Ezekről a város térképén házak szerint feljegyzésünk is van, úgy hogy arról azonnal látható, hogy a város mely területei vannak gümőkórral leginkább fertőzve. A gümőkór első fertőzése már a gyermekkorban történik, tehát az iskolás gyermekeket különösképpen figyeltük és a szülők megkérdése után gümőkór próba oltással láttuk el. A polgári és a városi elemi iskolában 700 „nyúlót” oltottunk be és bizony nagyon jók esetben kellett az addig mit sem sejtő szülők tudomására hoznunk, hogy gyermekük gümőkórral fertőzött és állandóan tartásuk orvosi megfigyelés alatt, vagy ha már megbetegedett kezeléssé, hogy így a korai szakban még biztosan gyógyítható gümőkór gyermekük szervezetében el ne hatáskodjon.

A gondozásunk alá vett igazolt szegénysorú gümőkóros betegek a rendelkezésre álló anyagiakhoz képest főleg tejszármazékban részesültek az intézet költségeinek terhére s a szükséges gyógyellátásban a legmesszebbmenően. Évente kb.

3500 liter tejet osztottunk szét és egyéb élelmiszer segélyt. Intézetünkben jelentkező minden személy propaganda nyomtatványokat kap, amelyből a gümőkór elleni védekezés főbb elveit elsajátíthatja, ezenkívül évente több ingyenes előadást is tartottunk a gümőkórról vetített és mozgóképekkel a városi mozgólénykép színházban. További munkásságunkat is ilyen irányban óhajtjuk folytatni és ha új modern helyiségünk az egészségházban földel alá kerül, fokozott mértékben igyekeznünk majd a tökéletesen felszerelendő intézmény által a magyar faj és városunk veszedelmes ellenségeivel a gümőkórral felvenni a küzdelmet, mindannyiunk javára.

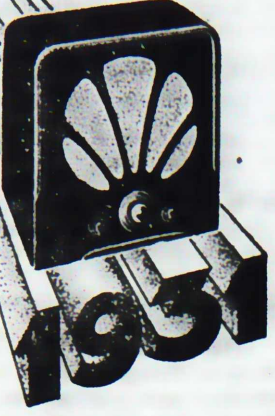
Hírek és különféle

Személyi változás a Szentkúti kolostorban. Péter Tamás Krizant eddigi házfőnök helyébe P. Riba Hugó volt jászberényi házfőnök nevezetett ki. A személyi változás a Szentkutat járók körében némi találgatásra adott okot. Az ilyen személyi változás a szerzetesrendeknél azonban gyakori, amennyiben részben az engedelmesség és alázatosság gyakorlásának legszebb példái és gyakorlati megvalósítását mutatja, részben a teljes otthonosság és járatosság megszerzésére alkalmas más-más körülmények, más-más emberek és tervek közepette. — A szerzetesek áldásos tevékenységét élvező helyeken, amily szeretettel és szomorúsággal bucsznak a régi lelkipásztortól, ép oly szeretettel és örömmel fogadják és üdvözlők az újat, mert csak a személy változott, maga a szentügy, zökkenés nélkül folytatódik, fejlődik és hinti áldását az Istent kereső és szerető lelkerekre.

Anyák napja augusztus 20.-án. Salgótarján városa a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége salgótarjáni osztálya rendezésében 1931. augusztus hó 20.-án, d. e. 1/12 órakor a városháza tanácstermében, tíz sokgyermekes anyát fog megjutalmazni ünnepélyes keretek között. Az Anyák 30—30 P készpénzt kapnak a „Mansz” által készített nemzeti színes szallagos kötött zacskóban. Azonfelül esetleg még ruha és cipő adományban is részesednek. Az Anyák megjutalmazásához a Szent Erzsébet Róm. Kath. Nőegylet husz pengővel, az ev. Nőegylet 10 P-vel járult hozzá. A „Mansz” és Stefánia az összes nőegyletek együttműködésével tartott ünnepélyes eredményből 270 P-t juttat a nemes célra. A nemes adományokat hálás köszönettel nyugtazzuk. Nem teletjezhetünk el Dr. Söldos Béla, vármegyei főispánja által Salgótarján városa részére küldött 250 db. buzavirágról sem, amelynek 50 P értéke szintén a fenti célt szolgálja. Ezen a helyen is felkérünk minden nemesen érző szívet, hogy ha teheti, még ebben a súlyos gazdasági helyzetben is, váltsa meg azt a kis buzavirágot db-ként 20 fillérért, amely a városházán Dr. Tóth Mátyás h. fogalmazónál kapható. Egy könnyet töröl le vele. — Ünnepi beszédet mond a kiosztáson, özv. Zemlányi Lászlóné, a „Mansz” társelnöke. Felhívunk mindenkit, hogy ezen a lélekemelő ünnepre jelenjen meg. Ne fogadjon minden jószívű akciót közöny és részvétlenség, amely az áldozatkészség mellett olyan lehangoló.

Vasúti betörés. F. hó 2-án virradóra a kisterenyeyi vasútállomás raktárának ajtaját ismeretlen tettesek betörték és a raktárból egy 30 literes hordót törköly pálinkával együtt elloptak. A hordót a raktár közelében levő utcákban üresen megtalálták. A betörők a raktár helyiségéből az anyagraktárba mentek s ennek táglalát kibontva, az áruháztárba hatoltak és ott a Wertheim székényt lecsatolták a falról, de feltörni nem tudták. A tettesek kilétének megállapítása végett a csendőrség nyomozást indított.

**Az idén ismét a
Standard
vezet**

Standard 2a
Hangszóróval egybeépített
nagyteljesítményű 2+1 csöves
valtoáramu rádió

Zenés mise. Ma 15-én d. e. 10 órakor kezdődő szentmisén a Magy. Orsz. Bánya és Kohómunkások Gazd. Szöv. nek dalárdája Gross Péter karmester vezetésével latin miseénekeket ad elő a bányatársulati zenekar kíséréte mellett.

A Polgári Lövész Egyesületek Vármegyei Bajnoki versenye Balassagyarmaton. Ünnepléses külsőségek és nagy számu érdeklődő közönség jelenlétében zajlott le f. hó 9-én Balassagyarmaton a Polgári Lövész Egyesületek Vármegyei bajnoki versenye. A vármegyei versenyre, mely egyúttal az országos versenyek válogatója is volt, nagy volt az érdeklődés és készülődés. A versenyen a városok és járásek 85 versenyzőt küldtek ki, akik nagy ambícióval és még nagyobb reményekkel indultak neki a nagyszerűen megrendezett miniatűr, illetve kisfegyver versenynek. A rendezőség élén Adám Endre ezredes állott, aki kiváló módon oldotta meg és a honvédtisztikar tagjaiból alakult jürivel végtelen pártatlansággal vezette le a versenyt, melynek eredményéről alábbiakban számolunk be: A nemes versengésből a csapatversenynél elsőnek a Salgótarjáni Lövész Egylet lövészei kerültek ki, dicsőséget hozva nemcsak az indító egyesületnek, hanem szeretett városunknak is, melynek színeit büszkén hordozták. 812 pont egységgel nyerték az éremdíjakon kívül a VI. honvéd kerékpár zászlóalj vándordíját, egy szép ezüst serleget. A győztes csapat tagjai: Gábrriel József, Mazanek János, Szlávik Gusztáv, Policsánszky István, Fischer Károly és Szkladányi Béla voltak. Az egyéni versenyen első lett Gábrriel József 173 ponttal, nyert arany bajnoki érmet és egy szép arany órát. A harmadik Mazanek János lett 167 ponttal, nyert nagy ezüst érmet és ezüst órát. Szlávik Gusztáv a negyedik lett 164 ponttal, érmen kívül egy masszív ezüst dobozt nyert. Polaneczky István 155 ponttal 9-ik lett, éremdíjon kívül ezüstfogantyus lovagló ostort nyert. Fischer Károly 11-ik lett, aki érem díjon kívül arany inggomb készletet nyert. Azonkívül a versenyzők mindegyike, már t. i. a győztesek egy-egy lövész kalapot kaptak a figyelmess rendezőségtől. Amikor büszkén regisztráljuk a tarjáni lövészeink szép sikereit, egyúttal szívből gratulálunk nekik és kívánjuk, hogy augusztus 20-iki országos versenyen, melyre a vármegye nevezte be őket, a legszebb sikereket arathassák. Megemlítjük még, hogy a dicsőséges győzelemből a salgótarjáni járási lövészcsapat is kivette a részét, amelyben a csapatversenyen a 4-ik helyezést érte el. Nekik is őszintén gratulálunk. A verseny után ósztatlan örömmel ünnepelték lövészeinket a gyarmatiak, ahonnan aztán a legjobb hangulatban jöttek haza az esti Mavarrtal.

Szibetegeknek és érelmeszesedésben szenvedőknek a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata könnyű és pontos bélműködési biztosságot.

A kereskedelmi minisztérium új törvénytervezetét. A kereskedelemügyi minisztérium több törvénytervezetet készített elő, amelyek rövidesen a képviselőházban tárgyalásra kerülnek. Így elkészült az ipartestületekről és az ipartestületek országos központjáról szóló tervezet, továbbá az építőipar szabályozásáról, az ipari és mezőgazdasági kiállításokról és ezeknek kapcsán az árumintavásárolásról, a vándoriparról és a kéményseprőipar szabályozásáról szóló tervezetek. Elkészült a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvényjavaslat is, amelyet a kor igényeinek megfelelően ki kell egészíteni. Több törvénytervezeten kívül képviselőházi tárgyalásra vár két nemzetközi egyezmény is: az egyik a madridi, a másik pedig a kereskedelmi irodák zárórájának egyezménye. A magánalkalmazottak jogviszonyáról szóló javaslat átdolgozására vonatkozó munkálatok most folynak.

Vidéki magántanulók eredményesen vizsgázhatnak a Walter magántanfolyam után, mert az intézet lehetővé teszi, hogy rendes elfoglaltságuk mellett lakóhelyükön, levelezés útján sajátíthassák el a szükséges ismereteket. Forduljon felvilágosításért az országsszerte előnyösen ismert Walter magántanfolyamhoz. Budapest, Rákóczi-ut 51.

A MOVE. Országos céllövő bajnokság f. év augusztus hó 15 és 16-án lesz megtartva Budapesten. Városunk dérék lövészei is készülnek a versenyre s hisszük, hogy országos relációban is megállják majd a helyüket.

SZABADALMAKAT
megszerez, értékesít minden államban
ÁRON és MOLNÁR
szabadalmi iroda
Budapest, VIII., Rákóczi-ut. 15.
Felvilágosítás díjtalan!

A magyar rádióipar legújabb szenzációi.
Látogatás a Standard Rádió-gyárban.

— Saját tudósítónktól. —

A Magyarországon vezető szerepet játszó és egész Európában elismert rádiógyár, mely gyártmányaiival a belföldi és a külföldi piacon egyaránt méltóan képviseli ezt az iparágat, bemutatta a sajtó képviselőinek legújabb készüléktypusait.

Ezek a készülékek tökéletes megoldások, a multak tapasztalatai alapján olyan készüléksorozatot alkotnak, amely valóban minden igényt kielégít. Nem lehet egyik készüléket a másik rovására kiemelni, mindegyiknek közös jellemzője a kristálytisztá nemes hang, a biztos szerkezeti megoldás és az olcsó ár.

Legelsősorban kell említenünk a 2+1 csöves, hangszóróval egybeépített váltóáramu készüléket, mely olcsó áránál fogva — információción szerint már 7 és 1/2 pengős havi részletre kapható — leginkább hivatott a rádió kulturmisszióját teljesíteni.

Meggyőződésünk szerint ez a készülék eddig még soha nem tapasztalt érdeklődést fog kelteni és a számtalan új hívót fog szerezni a rádióknak.

A tavalyi szezon Európaszerte elismerten legnagyobb sikerét a Standard 3 a-t a gyár 200—2000 m hullámhosszra és kikapcsolóval ellátva hozza forgalomba.

Ezen kisebb készüléktypusokon kívül még négy nagyobb, ugyancsak hálózati készüléktypust láttunk. Közöttük a már közismert Standard Rex-et és az ugyancsak közeljövőben piacra kerülő Standard 3 X-et, melyet a jelenlevők a teljesítmény hallatára rögtön „kis” Rex-nek neveztek el, és amely a nagyobb igényű rádiósl van hivatva minden tekintetben kielégíteni. Ugyanezt a typust a gyár egyenáramra is gyártani fogja.

Hangszórókban a közismert Conus-on kívül még legalább két typust szándékozik a gyár a közeljövőben piacra hozni egy a Conusnál olcsóbb és egy drágább typust. A maga árkategóriájában mindegyik egyedülálló lesz.

A Standard-gyár továbbra is a helyes uton halad, amikor minden tekintetben megbízható és kifogástalan minőségű árut gyárt és ezzel, — ha lehetséges — még inkább megerősíti a rádiópublikumnak a Standard gyártmányokba vetett bizalmát.

NE KISÉRLETEZZÉK!

EZÉRT ISMÉTELJÜK:

NE KISÉRLETEZZÉK!

SINGER VARRÓGÉPEK
világhírűek!

Singer varrógép részvénytársaság

Salgótarjáni fiókja: Fő-ucca 23 sz. (Városházával szemben).

Zagyvapállalván a Vasutasok Országos Gazdasági Egyesületének helyi csoportja jól sikerült nyári mulatságot rendezett f. hó 9-én a „Hangya” szövetkezet helyiségében. Műkedvelői előadás is volt, mely alkalommal Almási Tihamér: a „Tót leány” című népszínműve került előadásra Szabó Miklós rendezése mellett. A műkedvelői gárda tagjainak nagyrésze vasuti alkalmazottak családtagjai köréből került ki. Meg kell ez alkalommal emlékeztetni, hogy „Bobolya” szereplője Molnár István és „Misó” tót legény megszemélyesítője Mákos József oly kitűnően adták szerepüket, hogy többször hangos derűre fakasztották a néző publikumot. Egyébként a többi szereplők is megérdemelt tapsot arattak. — Előadás után a közismert Jancsi cigány huzta a talp alá valót, úgy hogy a nyári mulatságnak a felkelő nap vetett csak véget. A bevétel fele része az Egyesület, másik fele pedig a felépítendő róm. kath. templom alapjává szolgált.

Pusztít a vörös kakas. Berger Andor kőutpusztai földbirtokos juh istállója f. hó 9-ik nap éjjelen kigyuladt és leégett. — Benne égett az egész birka állomány 365 drb. Szerencsére nem volt szél és így sikerült a tüzet úgy lokalizálni, hogy nem égett le a közeli erdő.

Második modern nyelv bevezetését rendelték el a gimnáziumokban. A kultuszminiszter rendeletet adott ki a második modern nyelvnek a gimnáziumokban való fakultatív bevezetése tárgyában. Megállapította a rendelet, hogy a szerzett tapasztalatok ellenére is kétségtelen szükség van a humanisztikus gimnázium típusára is, mert a görög nyelvű ismeretek egy bizonyos főiskolai tanulmányok, mint a lelkészképzés szempontjából nem nélkülözhetők. Erre való tekintettel a miniszter úgy határozott, hogy lehetővé teszi második modern nyelv tanulását a gimnáziumok ama tanulói részére, akik görög nyelvet tanulni nem szándékoznak. Addig is, míg ez a kérdés novelláris uton megfelelő szabályozást nem nyert, már az 1931—32. tanévtől kezdődően elrendeli, hogy a görög nyelv mellé fakultatív második modern nyelvet is vegyenek fel a gimnázium tantárgyai közé, azok továbbra is a gimnázium típus fentartását teszik szükségessé. Ez a második modern nyelv a görög nyelvet tanulni nem szándékozók részére kötelező. Kiköli a miniszter rendeletében, hogy a második modern nyelvnek ez a fakultatív történő bevezetése az államkincstár számára semmiféle újabb terhet nem jelenthet. A kultuszminiszter második rendelete a reálgimnázium latin nyelvű és irodalmi tanítás tantervének módosítását tartalmazza.

Októberi pályázatoknak tanulmányi ösztöndíjakra a hadiárva. A népjóléti miniszter az új tanévben is ösztöndíjakat adományoz a hadiárva- és hadirokkantak gyermekeinek. Most jelent meg a népjóléti miniszter erre vonatkozó hirdetménye. Eszerint ösztöndíj-

ban részesülhet középiskolai vagy főiskolai tanulmányai, illetve tanoncképzés ideje alatt a nem hivatásos állományba tartozott katona hadiárva és a nem hivatásos állományból származó, legalább 25 százalékos hadirokkant gyermeke. Nem kaphat ösztöndíjat az a tanuló, aki másféle ösztöndíjat vagy ingyenes intézeti ellátást kap és aki állam- vagy nemzetellenes magatartása, erkölcsi fogatkozása, büntetett előélete miatt kifogás alá esik. A kérvényeket október elsejéig hivatalos úrlapokon nyújthatják be a népjóléti minisztériumba.

Aldott állapotban levő nők és ifjú anyák a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által rendes gyomor- és bélműködést érnek el. A modern nőgyógyítás főképviselei a Ferenc József vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Házak, házhelyek és szántóföldek jutányos áron eladó. Bővebbet a tulajdonosnál: Forgács-utca 8 szám.

Eladó ház. Elköltözés végett jutányos áron eladó 151 □-ölnön mellékhelyiséggel együtt. Cim a kiadóban.

Aki a szívét a jobboldalon hordja. Sommer József dr. bajai orvosnál a napokban megjelent egy 72 éves bácsalmási földműves, aki nagyfokú gyengeségről és szédülésről panaszkodott. Az orvos, miután semmiféle beteges tünetet nem tapasztalt, Röntgen-vizsgálat alá vette az öregot s ekkor kiderült, hogy a koros férfinak a szíve nem bal-, hanem a jobboldalon van, sőt ezenkívül a máj és a lép is helyet cserélt. Érdekes, hogy a földműves eddig soha sem volt beteg és most járt először orvosnál.

Az európai gépjárműstatistika szerint 1930-ban 6,287.472 autó és 2,430.370 motorkerékpár volt forgalomban. Európa államai közül Angliában fut a legtöbb gépjármű, és pedig 1,558.032 autó és 702.878 motorkerékpár; ezt követi Franciaország 1,500.387 autó és ke-reken 500.000 motorkerékpárral. Németországban 658.686 autó és 731.237 motorkerékpár van nyilvántartva. Negyedik helyen áll Olaszország 269.500 autóval és 87.500 motorkerékpárral. Ezt követi Spanyolország, Belgium, Dánia, Svédország és Hollandia, melyeknek állománya 100.000-en felül van, míg az ezeket követő országok már ez alatt állnak. Magyarország autóállománya 1930 végén 20.019 autó és 11.400 motorkerékpár. Az autóállományból ez év június elsején mindössze 8120 volt forgalomban! Nem kell ezen csodálkozni — a leromlott gazdasági helyzetet még jobban kimélyítette a benzinkartel megtört garázdálkodása. És mindezek után még a benzín- és autódó felemelését vették terbe.

Az adósok védelme az árveréseknél.

Folyton hallani panaszokat amiatt, hogy az árverések alkalmával az ingóságok, a földek és házak polom áron kerülnek eladásra és hogy az árverési költségek is felemésztik az árverési vételár nagy részét. Ezek a panaszok tulajdonképpen jogosak, mert a csekély árverési vételár mellett az adós vagyona elpusztul, de adósságai mégsem csökkennek. Maguk az adósok nem igen tudják, hogy a törvénykezés egyszerűsítéséről szóló új törvényben több szabály van, amely az adósok védelmére szolgál. Ezeket ismerjük az alábbiakban:

Az új törvény módot ad az adósoknak arra, hogy vagyoniuknak elpredálását az árveréseken megakadályozzák. Ha ingatlanról van szó és az árverési hirdetményben megállapított kikiáltási ár az ingatlan valódi értékéhez képest nagyon alacsony, úgy hogy a végrehajtást szenvedő adós legkésőbbben a kifizető árverési napon megelőző harmincadik napon kérheti a bíróságnál, hogy szakértő meghallgatásával állapítsa meg az ingatlan értékét és ezt vegye kikiáltási árnak. Ingóság elárverezése esetén pedig a tárgyalást megelőző tizedik napon kérheti az adós a bíróságtól, hogy küldjön ki az árverésre szakértőt, akinek feladata megállapítani az ingóság rendes forgalmi árát. Ha ilyen szakértői becslés történt, úgy az ingóságokat a szakértői becsár egyharmadrészen alul, ingatlanokat pedig annak felén, vagy kétharmadrészen alul eladni nem lehet. Ez még mindig nagyobb ár, mint amikor a valódi érték tized- vagy huszad részéért kőtyavetyélik el az árveréseken az adós vagyont. Ha a mezőgazdaság, vagy kisipar körébe tartozó ingóságok kerülnek árverésre, még szakértő kiküldése sem szükséges, hanem elég, ha az adós helyhatósági bizonyítványt szerez és az árverés megtartása előtt ezzel igazolja az ingóság értékét.

Ha lefoglalt terményt akarnak elárverezni, úgy jogában áll az adósoknak az új törvény szerint a terményt piaci, vagy tőzsdei áron szabad kézből eladni. Ha talál olyan vevőt, aki az adós buzáját, vagy egyéb lefoglalt terményét a piaci árnak legalább kilenczted részét kifizető árt megveszi és készpénzzel kifizeti, úgy jelentkezzék ezzel a pénzzel a végrehajtónál, vagy a rendőrségnél, avagy a községi előjárásnál, akik elintézik a dolgot a végrehajtóval.

Sokszor előfordul, hogy az árverésen egy tételben bocsátanak eladásra nagyobb mennyiségű terményt, gabonát vagy egyéb, amire nem akad elég vevő, mivel kevés embernek van ilyen nagyobb mennyiségre elég pénze. Ilyenkor az árverésen kérheti az adós, hogy a terményeket kisebb tételekben bocsássák eladásra. Ugyanezt kérheti, amikor több butordarabot együttesen akarnak elárverezni. De ingatlanoknál is előfordul sokszor, hogy célszerűbb az adós birtokát részletekben eladásra bocsátani, mert apróbb parcellákra több a vételképes vevő. Ezért az új törvény megengedi az adósoknak, hogy a részletekben való árverési eladást kérje. De ezt a megosztott árverést az árverési határnapot megelőző harmincadik napon kell a bíróságtól kérni.

Az utóbbi hónapokban az ingóságra vezetett foglalások száma lényegesen megcsappant. Ennek egyik legfőbb oka az, hogy az új törvény a hitelezőtől megkívánja, hogy a végrehajtó díját kiadását előre fizesse meg. Ezért sok hitelező inkább nem foglaltat semhogy a kétes sikerű végrehajtásra még készpénzt is költsön. Az új törvény azonban az ügyvédi költségek dolgában is megkönnyíti az adós helyzetét. Eddig az ügyvéd az árverés költségeit feltétlenül megkapta, sőt több hitelező esetén valamennyi hitelező ügyvédje is, ha annyi vételár folyt is csak be, amennyiből az ügyvédi költségek kikerültek. Így az ügyvédi költség gyakran felemésztette az egész árverési vételárát, úgy hogy a hitelező követelésének törlesztésére semmi pénz sem maradt fenn. Most már az új törvény szerint csak akkor jár költség az ügyvédnek, ha az árverési vételárból ügyfélnek is jut valami; a többi hitelező ügyvédje pedig az ilyen árverésen nem keres semmit. E helyes rendelkezés folytán a jövőben el fognak maradni azok a végrehajtások, amelyeket eddig csak az ügyvédi költségek behajtása vé-

gett tüztek ki. Ezt a lelkiismeretes ügyvedek eddig sem igen tették meg, de azért — sajnos — gyakran előfordult az ilyen eljárás is és maga az ügyvédi kar volt az, amely az ilyen eseteket fejelemi bíróság útján szigorúan megtorolta, ha ezek az esetek tudomására jutottak.

Az ingatlanok árverésének csökkentésére fog vezetni az is, hogy 25 pengőn aluli összegért ingatlan sem jelzalogot bejegyezni sem végrehajtást vezetni egyáltalán nem lehet. A már bejegyzett jelzalogok alapján ezen túl is lehet végrehajtást kérni, ha a követelés nem is nagyobb, mint 25 pengő. Ingóságokra ugyan lehet majd a jövőben is, 25 pengőn aluli követelésekre végrehajtást vezetni, de ezt nem külön végrehajtó, hanem a községi előjáró fogantatja, ami a végrehajtás költségeit lényegesen olcsóbbítja.

Mindezekből látható, hogy a kormány és a törvényhozás komolyan törekedett az adós megvédésére minden olyan károsodással szemben, amelyet valamiképpen el lehet hárítani. Persze oly messzire nem lehetett elmenni, hogy a törvény megszüntesse az árveréseket, mert hiszen ez a jövőben lehetetlenné tette volna a hitelt. Amint azonban lehetett, azt megtette az új törvény a bajbajutottak érdekében és most már ezeknek a dolgok, hogy jogaikkal éljenek is. Ha a célból az adós ügyvédre nem akar költeni úgy menjen el a bíróság panaszírodájába, ahol szóbeli kérelmeit jegyzőkönyvbe veszik és kitanítják arra, hogy mit kell tennie.

Ugyancsak igen nagy jelentőségű adósvédelmi rendelkezések tartalmaz a földterrendezési törvényjavaslat is, melyek közül a leglényegesebb az, hogy a terrendezési tárgyalás elrendelése esetén három hónapon belül sem az adós ingatlanára, sem pedig mezőgazdasági felszerelésére árverést kifizetni nem lehet és ha már ki volna tűzve az árverés, azt három hónapi határidőre ki kell tolni.

Walter magántanfolyam

legolcsóbban, legbiztosabban készít elő középiskolai magánvizsgákra, érettségire.

Vidékieknek levelező oktatás.

A szeptemberi és decemberi vizsgákra már most jelentkeztek.

Budapest, Rákóczi-ut 51.

A világ negyedik legnagyobb városa Sanghaj. A legújabb népszámlálási adatok szerint Sanghaj lakóinak száma 2,927,858 lélek. Ezzel a lakószámmal Sanghaj a világ legnagyobb városainak sorrendjében a negyedik helyre került, mert mindössze három olyan város van, melyek lakóinak száma elér a 3 milliót. Ezek: London, Newyork és Berlin. Chicago, mely eddig a negyedik helyet foglalta el a világ városok sorrendjében, most a sorrendben hátrább szorult Párisal együtt, mert utóbbi két város lakóinak száma kevésbé közelíti meg a 3 milliót.

A világ legnagyobb harangja. A világ legnagyobb harangja tudvalevően Moszkvában van. Ezt a harangot, melynek súlya 200 tonna, 1653-ban öntötték. 1737-ben Moszkva égése alkalmából a harang a földre zuhant. Kerek száz évig maradt ebben az állapotban, amikor újra helyreállították és átadták rendeltetésének.

Ügynökök keresünk háztartási cikkek eladására, díjazás százalék. Ajánlatot „Állandó” jellegre a kiadó hivatalban kérjük.

A vagyonváltás buza ára. A mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltása fejében fizetendő buza árát augusztus havára 13 pengőben állapították meg.

Ötnapos kirándulás Bártfára. Lapunk szerkesztősége és kiadóhivatala augusztus 21-én ötnapos kirándulást rendez Bártfára. Lapunk olvasóinak személyenként elsőrangú ellátás, lakás, fürdők és szórakozással, kirándulásokkal együtt 175.-es koronába kerül. Olvasóink Bártfáraudon az Igazgatóság igazi magyar vendégszeretetét fogják élvezni. Indulás augusztus 21-én Budapestről a Kpu.-ról. Jelentkezések augusztus 15-ig lapunk kiadóhivatalában.

32 filléres új kenyérlétfát honnak forgalomba. Mikor a kormány a boletát a tavalyi értékének a duplájára, 6 pengőre emelte fel, előre látható volt, hogy a sütőiparosok fel fogják emelni a

Donászy Viktor

MAGYAR DIVATÁRUHÁZA

FŐ-TÉR. SALGÓTARJÁN. FŐ-TÉR.

Szülők figyelmébe!

Tisztelettel értesitem az iskolás gyermekek szülőit, hogy az idei tanévre megérkeztek az első és második osztályba kötelező **gimnazista és polgári előírással egyenruhák**, Bocska és gimnazista bárszöny sapkák.

Ezenkívül raktáron tartok:

Bőr és vászon iskolai táskákat. Előírással csikos és fehér **intézeti** vásznakat, szöveteket és matróz gallérokat. Pické és flanel takarókat, saját készítésű fehér vattás **paplanokat**. Magyar gyártmányú patent harisnyákat. Zsebkenőket, ruhanemű jelzésére **betűket és szímkéket**.

Megrendelésre készítek:

Minden nagyságú fehérneműt. (inget és nadrágot). **Schiffonok és vásznak nagy választékban.** Továbbá nagy választék van tricó és habcselyemből készült **fehérneműkből**.

Minden GFB. harisnyához egy kézi bőröndöt ingyen adunk!

Maradok tisztelettel: **DONÁSZY VIKTOR**
„Magyar Divatáruháza” Salgótarján.

kenyér és a péksütemények árát. Azóta eltelt a két-hétben megszabott „kiméleti idő” és mindenféle megkezdődött az új kenyérrák megállapítása. Különböző vidékek szerint kisebb-nagyobb mértékben emelték az árakat, de lehetőleg úgy, hogy az áremelkedés inkább a fehér kenyert tegye drágábbá és a népelemezési szempontból fontos barna kenyér ne érezze meg nagyon a drágulást. Volt ugyan olyan eset is, hogy a hatóságok ellenszegültek a tervezett áremelésnek, mert az olyan nagyméretű volt, hogy indokolatlannak tartották. Minthogy a kormány mindenképpen biztosítani akarta azt, hogy az eddigi néprétegek számára megfelelő olcsó kenyér álljon rendelkezésre, a kereskedelemügyi minisztérium tárgyalásokat kezdett a sütőiparossággal, és megállapodtak abban, hogy újajta ugynevezett akciókenyert hoznak forgalomba kilogrammonként 32 filléres áron. Ezt az akciókenyert részben kevesebb sikértartalmu búzából készült lisztből sütik, de felerészben prima 6-os lisztet keverik az említett lisztjuttat. Tudvalevőleg a Futura tavaly nagyobb mennyiségű búzát vásárolt össze és pedig nem a kivitelképes kiváló minőségű búzából, mert azt könnyebben el lehetett adni, hanem inkább a kevésbé prima minőségek, amelyekből sok készlet volt és azokra így kevésbé akadt vevő. Ezekből a búzából készítenek most lisztet az új kenyértípushoz és ezt keverik aztán felerészben a jóminőségű 6-os lisztet. Péküzetben 32 fillérnél magasabb áron nem szabad eladni ezt a kenyérlétfát, ilyen áron kapják a viszonteladók is a pékektől. Egyéb üzletekben tehát ennél az árnál valamivel drágábban árusíthatják az új kenyert. Az új típusu kevert lisztet, amelyből az akciókenyert sütik, már mindenfelé árulják a malmok, még pedig mázsánként 28-20 fillért ugyanolyan eladási feltételek mellett, mint a többi lisztet.

Véget vetnek a cigányság kóborlásának. A kereskedelemügyi miniszter körrendeletet intézett az illetékes hatóságokhoz, amelynek értelmében cigányok részére a jövőben vándoripari és házalási engedély csupán annak a vármegyei törvényhatóságnak területére korlátozva adható meg, amely törvényhatóság területén az illetőnek rendes lakóhelye van. A vándoripari vagy házalási engedéllyel rendelkező cigányok foglalkozásuk gyakorlása közben csupán egyedül

járhatnak, segédet még a házaló cigányok sem tarthatnak, családtagjaikat nem vihetik magukkal és foglalkozásuk gyakorlása céljából jároművet nem használhatnak. A letelepült cigányok vándoripari és házalási tevékenységének bizonyos korlátok közé szorítása egyrészt a cigányok kóborlásával járó közbiztonsági szempontból jelentős veszélyek miatt vált kívánatossá, másrészt pedig azért, hogy a kóborcigányok letelepedését célzó rendelkezések által elérhető eredmény ne kisbebitessék.

A községfejlesztés zsebkönyve újból megjelent. A több mint 300 oldalas vázsonkötéses zsebkönyvet ingyen kapja meg a lap minden előfizetője s olvasója. A zsebkönyv első része magabiztosan foglalja a miniszterialis, vármegyei, városi s járási közigazgatás hiteles s legfrissebb f. é. június 15-én lezárt címtárát. Ezenkívül számtalan szakcikket tartalmaz a legelőkelőbb szakemberek tollából, az országos villamosítási, ut- s járdaépítési, vízellátási kérdésekről s egyéb község-szervezési problémákról. A községi városi s megyei hatóságok részére nélkülözhetetlen kis zsebkönyv nem kerül könyvtári forgalomba, ellenben ingyen s bérmentve kapja meg a községfejlesztés minden előfizetője. Előfizetési díja egész évre zsebkönyvvel s egyéb kiadványokkal együtt 10 P. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 31. Egyetlen község vagy városi háziasztalról sem hiányozhat a Községfejlesztés zsebkönyve. Ingyen küldi meg a lap minden előfizetőjének a kiadóhivatal: Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 31.

Kiástak egy 3500 éves várost. Az amerikai archeologiai iskola bagdadi expedíciója kutatásai során, basrai jelentés szerint, kiástak egy várost, amely tudományos megállapítás szerint Kr. e. 1500 évvel élte virágkorát. Az ásások során felszínre került egy kiemelkedő palota romja, mely az egész várost uralta. A város temploma két egymással össze nem kötött ugynevezett Istenházból áll, melyeket az egész templomépületet körülzáró fal vesz körül. E körül a két főépület körül sorakoznak a különböző építkezési, lakóházakat szolgáló épületek. Az építkezési anyag legnagyobb részben égetetlen téglából áll. Az építkezés igen elismerésre méltó művészi hajlamot árul el. Az itt folytatott ásások archeologiai szempontból felbecsülhetetlen jelentőségűek.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

15 Sz. 16 V.	19 Sz. 20 Cs.	22 Sz. 23 V.
Szilberia 1910 Hangos dráma 8 felv.	PIZ PALU (A fehér pokol) Dráma 8 felv.	Jóni Toll Vilmos és Hal Fősz. ZORO és HURU
A csillagos lobogó 8 felv.	Színész szerelem	
Kedde: szordán csütörtökön és szombaton este 7 és 9, vasár- és ünnepnap d. n. 3, 7 és 9 órákor.		